

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра фізичної культури та спортивної майстерності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов
20 14 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ОЛІМПІЙСЬКОГО ТА СПОРТИВНОГО РУХУ

напряма підготовки 6.010203 - Здоров'я людини

Гуманітарний інститут

2014–2015 рік

*Сиренко Ірина
професорка
години
імені Гринченка
кафедри фізичної культури та спортивної майстерності
Гуманітарний інститут*

Робоча програма «Історія олімпійського та спортивного руху» для студентів
напряму підготовки 6.010203 - Здоров'я людини, 2014 рік, 32 с.

Розробник: Лопатенко Г.О., доцент кафедри фізичної культури та спортивної
майстерності, кандидат наук з фізичного виховання і спорту

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичної культури та
спортивної майстерності

Протокол від «03» вересня 2014 року № 2

Завідувач кафедри фізичної культури та спортивної майстерності

_____ (Т.Г. Диба)

Схвалено Вченою радою Гуманітарного інституту з

Протокол від. «23» вересня 2014 року № 1

Вчений секретар _____ (Т.І.Видайчук)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни.....	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
III. Програма.....	8
<i>Змістовий модуль I. Історія спортивного руху.....</i>	<i>8</i>
<i>Змістовий модуль II. Історія олімпійського руху.....</i>	<i>9</i>
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія олімпійського та спортивного руху».....	10
V. План семінарських занять.....	12
VI. Завдання для самостійної роботи.....	22
VII. Індивідуальна навчально-дослідна робота.....	22
VIII. Система поточного та підсумкового контролю.....	25
IX. Методи навчання.....	27
X. Методичне забезпечення курсу.....	28
XI. Орієнтовні питання до заліку	28
Рекомендована література.....	30

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робочу навчальну програму з дисципліни «Історія олімпійського та спортивного руху» укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Історія олімпійського та спортивного руху», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Вивчення дисципліни «Історія олімпійського та спортивного руху» передбачає опанування студентом знань за наступними темами: історія гімнастики та атлетики Стародавнього світу; особливості функціонування основних систем фізичного виховання Нового часу; процес формування сучасного змагального спорту в світі; місце та роль сучасного олімпійського руху в міжнародному спортивному русі; процес становлення та розвитку олімпійського руху в Україні; особливості формування економічних основ в олімпійському русі; історію створення системи олімпійської освіти та особливості її функціонування в світі та Україні, актуальні проблеми сучасного олімпійського руху.

Мета курсу – Вивчення процесу становлення та розвитку спортивного та олімпійського руху в світі з найдавніших часів до сьогодення.

Завдання курсу:

- формування цілісного уявлення про історичні, правові, економічні та політичні аспекти розвитку міжнародного спортивного та олімпійського руху;
- ознайомлення студентів із самобутніми традиціями та закономірностями становлення різних систем фізичного виховання і спорту;

➤ формування у студентів професійного світогляду відносно організації та керування олімпійським рухом, ролі олімпійської освіти у поширенні гуманістичних цінностей, актуальних проблем сучасного спортивного руху;

➤ формування уявлення про стан та перспективи розвитку олімпійського руху в Україні; формування знань з актуальних проблем сучасного олімпійського руху.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на *засвоєнні знань* із таких питань: історія атлетики Стародавньої Греції, становлення сучасного спортивного та олімпійського руху, структура міжнародного олімпійського руху, актуальні проблеми сучасного олімпійського руху.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання навчально-дослідницьких завдань, зокрема реферативних досліджень.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти *набувають умінь та навички*:

Знати:

історію гімнастики та атлетики Стародавнього світу; особливості розвитку та характерні риси атлетики періоду Середньовіччя; особливості функціонування основних систем фізичного виховання Нового часу; процес формування сучасного змагального спорту в світі; місце та роль сучасного олімпійського руху в міжнародному спортивному русі; процес становлення та розвитку олімпійського руху в Україні; особливості формування економічних основ в олімпійському русі; історію створення системи олімпійської освіти та особливості її функціонування в світі та Україні, актуальні проблеми сучасного олімпійського руху.

Уміти:

аналізувати спеціальну науково-методичну літературу; творчо використовувати отриманні знання під час розв'язування ситуаційних завдань; володіти науково-методичними даними з історичних, організаційно-правових, соціально-економічних, політичних та гуманістичних проблем розвитку спортивного та олімпійського руху;

підготувати контрольну та реферативну роботу, використовуючи сучасні наукові матеріали; уміти використовувати отримані знання у майбутній практичній діяльності.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: Історія олімпійського та спортивного руху

Курс: I	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 3 кредитів</p> <p>Змістові модулі: 2 модулі</p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): 108 годин,</p> <p>Тижневих годин: 4 години</p>	<p>Галузь знань: 0102 – Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини</p> <p>Спеціальність: 8.01020101 - Фізичне виховання</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень "бакалавр"</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 1</p> <p>Семестр: I.</p> <p>Контактні заняття: 48 години, з них:</p> <p>Лекції: 16 годин</p> <p>Семінарські заняття: 26 годин</p> <p>Індивідуальна робота: 6 годин</p> <p>Самостійна робота: 54 годин</p> <p>Модульний контроль: 6 годин</p> <p>Вид контролю: залік</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Лекцій	Семінарські	Індивідуальна робота	Самостійна робота	модульний контроль
Змістовий модуль I. ІСТОРІЯ СПОРТИВНОГО РУХУ							
1.	Предмет, зміст та загальні поняття курсу «Історія олімпійського та спортивного руху»	10	2	2		6	
2.	Гімнастика та атлетика у Стародавньому світі	14	2	4		8	
3.	Основні національні системи фізичного виховання Нового часу	12	2	2		6	2
4.	Розвиток міжнародного спортивного руху та відродження олімпійських ігор сучасності	14	2	4	2	6	
Разом		50	8	12	2	26	2
Змістовий модуль II. ІСТОРІЯ ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ							
5.	Олімпійські ігри сучасності	14	2	4		8	
6.	Структура міжнародного олімпійського руху	14	2	4	2	6	
7.	Економічні програми олімпійського руху	14	2	2	2	6	2
8.	Актуальні проблеми сучасного олімпійського руху	16	2	4		8	2
Разом		58	8	14	4	28	4
Разом		108	16	26	6	54	6

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ІСТОРІЯ СПОРТИВНОГО РУХУ

Лекція 1. Предмет, зміст та загальні поняття курсу «Історія олімпійського та спортивного руху»

Основні поняття теми: культура, фізична культура, спорт, гіпотези виникнення фізичного виховання.

Лекція 2. Гімнастика та атлетика у Стародавньому світі (2 год.).

Основні поняття теми: фізична культура Месопотамії, Єгипту, Індії, Китаю, Стародавньої Греції та Риму

Лекція 3. Основні національні системи фізичного виховання Нового часу (2 год.).

Основні поняття теми: фізичне виховання, військова підготовка, гімнастика.

Лекція 4. Розвиток міжнародного спортивного руху та відродження олімпійських ігор сучасності (2 год.).

Основні поняття теми: спортивні змагання, міжнародний рух, олімпійські ігри

Семінарське заняття 1. Гіпотези виникнення фізичної культури та спорту. Фактори, що впливають на розвиток спорту. (2 год.).

Семінарське заняття 2. Фізична культура Стародавнього світу (Месопотамія, Єгипет, Індія, Китай). (2 год.).

Семінарське заняття 3. Фізична культура Стародавнього світу (Греція, Рим) (2

год.).

Семінарське заняття 4. Формування національних систем фізичного виховання в Англії, Німеччині, Швеції, Франції та Чехії. (2 год)

Семінарське заняття 5. Розвиток міжнародного спортивного руху та системи світових змагань. (2 год.).

Семінарське заняття 6. Передумови для відродження олімпійських ігор сучасності. Спроби відродження олімпійських ігор (2 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ІСТОРІЯ ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ

Лекція 5. Олімпійські ігри сучасності (2 год.).

Основні поняття теми: періодизація, олімпійські ігри.

Лекція 6. Структура міжнародного олімпійського руху (2 год.).

Основні поняття теми: структура МОК, комплексні міжнародні змагання, федерації, асоціації.

Лекція 7. Економічні програми олімпійського руху (2 год.).

Основні поняття теми: маркетинг, програма ТОП, ліцензування.

Лекція 8. Актуальні проблеми сучасного олімпійського руху (2 год.).

Основні поняття теми: місце і роль спортсмена, допінг, ЗМІ, охорона довколишнього середовища.

Семінарське заняття 7. Олімпійські ігри сучасності (1896 - 1948) (2 год.).

Семінарське заняття 8. Олімпійські ігри сучасності (1952 – наш час) (2 год.).

Семінарське заняття 9. Структура міжнародного олімпійського руху. МОК, НОК, МСФ, НСФ. (2 год.).

Семінарське заняття 10. Комплексні міжнародні спортивні змагання (2 год.).

Семінарське заняття 11. Економічні програми олімпійського руху (2 год.).

Семінарське заняття 12. Місце і роль спортсмена в олімпійському спорті (2 год.).

Семінарське заняття 13. Актуальні проблеми сучасного олімпійського руху
(2 год.).

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія олімпійського та спортивного руху»

Разом: 108 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 26 год., індивідуальна робота – 6 год., самостійна робота – 54 год., модульна контрольна робота – 6 год.

Тиждень														
Модулі	Змістовий модуль I							Змістовий модуль II						
Назва модуля	Історія спортивного руху							Історія олімпійського руху						
Кількість балів за модуль	110 балів							176 балів						
Лекції	1	2		3	4			5	6		7	8		
Теми лекцій	Предмет, зміст та загальні поняття історії фізичного руху	Гімнастика та атлетика у Стародавньому світі		Основні національні системи фізичного виховання Нового часу	Розвиток міжнародного спортивного руху та відродження олімпійських ігор сучасності			Олімпійські ігри сучасності	Структура міжнародного олімпійського руху		Економічні програми олімпійського руху	Актуальні проблеми сучасного олімпійського руху		
Відвідуван.	1	1		1	1			1	1		1	1		
Теми семінарських занять	Гіпотези виникнення фізичної культури та спорту. Фактори, що впливають на розвиток фізичної культури Стародавнього світу	Фізична культура Стародавнього світу (Месопотамія)	Фізична культура Стародавнього світу (Греція, Рим)	Формування національних систем фізичного виховання в Англії, Франції, США	Розвиток міжнародного спортивного руху та системи світових змагань.	Передумови для відродження олімпійських ігор сучасності. Спороби	Олімпійські ігри сучасності (1896 - 1948)	Олімпійські ігри сучасності (1952 – наш час)	Структура міжнародного олімпійського руху. МОК, НОК, МСФ, АСОК	Комплексні міжнародні спортивні змагання	Економічні програми олімпійського руху	Місце і роль спортемена в олімпійському спорті	Актуальні проблеми сучасного олімпійського руху	
Робота на сем. зан.+відвід	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	
Самостійна робота	5x3							5x3						
ІНДЗ	-							30						
Види пот.. контролю	Модульна контрольна робота №1 (25 балів)							Модульна контрольна робота №2 (25 балів)			Модульна контрольна робота №3 (25 балів)			
Підсум. контроль	залік													

V. ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I

ІСТОРІЯ СПОРТИВНОГО РУХУ

Семінарське заняття 1.

Гіпотези виникнення фізичної культури та спорту. Фактори, що впливають на розвиток спорту. (2 год.).

План заняття

1. Загальні визначення курсу.
2. Гіпотези виникнення ФК і С.
3. Фактори, що впливають на розвиток ФК і С.
- 4.

Рекомендована література

1. Кун Л. Всеобщая история физической культуры и спорта / Л. Кун. – М.: Радуга, 1982. – 400 с.
2. Лабскир В. М. Физическая культура и спорт в цивилизациях и эпохах: учебное пособие / В. М. Лабскир и др. / Под общ. ред. В, М, Лабскира. – Харьков: НТУ «ХПИ», 2005. – 180 с.
3. Голощапов Б. Р. История физической культуры и спорта / Б. Р. Голощапов. – М.: Академия, 2011. – 320 с.

Семінарське заняття 2.

Фізична культура Стародавнього світу (Месопотамія, Єгипет, Індія, Китай).

План заняття

1. Фізична культура зони Месопотамії.
2. Фізична культура Стародавнього Єгипту.
3. Фізична культура Стародавньої Індії.
4. Фізична культура Стародавнього Китаю.

Рекомендована література

1. Кун Л. Всеобщая история физической культуры и спорта / Л. Кун. – М.: Радуга, 1982. – 400 с.
2. Лабскир В. М. Физическая культура и спорт в цивилизациях и эпохах: учебное пособие / В. М. Лабскир и др. / Под общ. ред. В, М, Лабскира. – Харьков: НТУ «ХПИ», 2005. – 180 с.
3. Голощапов Б. Р. История физической культуры и спорта / Б. Р. Голощапов. – М.: Академия, 2011. – 320 с.

Семінарське заняття 3.

Фізична культура Стародавнього світу (Греція, Рим) (2 год.).

План заняття

1. Фізична культура та спорт Стародавньої Греції.
2. Фізична культура Стародавнього Риму.

Рекомендована література:

1. Бубка С. История развития, современное состояние и место олимпийского спорта в обществе / С. Бубка. - К.: Олімпійська література, 2013. – 238 с.
2. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.]; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с.
3. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.]; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с. : ил.
4. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 2 / В. Н. Платонов, С. Н. Бубка, М. М. Булатова [и др.]; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 696 с. : ил.

Семінарське заняття 4.

Формування національних систем фізичного виховання в Англії, Німеччині, Швеції, Франції та Чехії. (2 год)

План заняття

1. Шкільне фізичне виховання Англії.
2. Військова гімнастика в Німеччині.
3. Шведська гімнастична система.
4. Французька гімнастична система.
5. Сокільський рух у Чехії.

Рекомендована література

1. Кун Л. Всеобщая история физической культуры и спорта / Л. Кун. – М.: Радуга, 1982. – 400 с.
2. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.]; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с.
3. Голощапов Б. Р. История физической культуры и спорта / Б. Р. Голощапов. – М.: Академия, 2011. – 320 с.

Семінарське заняття 5

Розвиток міжнародного спортивного руху та системи світових змагань. (2 год.).

План заняття

1. Передумови розвитку міжнародного спортивного руху.
2. Система аматорських тренувань.

Рекомендована література

1. Кун Л. Всеобщая история физической культуры и спорта / Л. Кун. – М.: Радуга, 1982. – 400 с.
2. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.]; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с.
3. Пангелова Н. Є. Історія фізичної культури: навчальний посібник / Н. Є. Ангелова. – 2-ге вид. – К.: Освіта України, 2010. – 239 с.

Семінарське заняття 6.

Передумови для відродження олімпійських ігор сучасності. Спроби

відродження олімпійських ігор (2 год.).

План заняття

1. Передумови відродження олімпійських ігор сучасності.
2. Спроби відродження ОІ.

Рекомендована література

4. Кун Л. Всеобщая история физической культуры и спорта / Л. Кун. – М.: Радуга, 1982. – 400 с.
5. Олимпийский спорт. Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.]; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с.
6. Пангелова Н. Є. Історія фізичної культури: навчальний посібник / Н. Є. Ангелова. – 2-ге вид. – К.: Освіта України, 2010. – 239 с.

Змістовий модуль II

ПРОГРАМУВАННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття 7.

Олімпійські ігри сучасності (1896 - 1948) (2 год.).

План заняття

1. Олімпійські ігри (1896 – 1912 рр.)

2. Олімпійські ігри (1920 – 1948 рр.)

Рекомендована література

1. Олимпийские игры (1896-1972) / М.М. Булатова, С.Н. Бубка, В.Н. Платонов. – К.: Олимпийская литература, 2012. – Т.1. – 496 с.
2. Олимпийские игры (1976-2012) / М.М. Булатова, С.Н. Бубка, В.Н. Платонов. – К.: Олимпийская литература, 2012. – Т.2. – 512 с.
3. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с.
4. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с. : ил.
5. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 2 / В. Н. Платонов, С. Н. Бубка, М. М. Булатова [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 696 с. : ил.

Семінарське заняття 8.

Олімпійські ігри сучасності (1952 – наш час) (2 год.).

План заняття

1. Олімпійські ігри (1952 – 1988 рр.)
2. Олімпійські ігри (1992 – наш час)

Рекомендована література

1. Олимпийские игры (1896-1972) / М.М. Булатова, С.Н. Бубка, В.Н. Платонов. – К.: Олимпийская литература, 2012. – Т.1. – 496 с.
2. Олимпийские игры (1976-2012) / М.М. Булатова, С.Н. Бубка, В.Н. Платонов. – К.: Олимпийская литература, 2012. – Т.2. – 512 с.
3. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с.
4. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с. : ил.
5. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 2 / В. Н. Платонов, С. Н. Бубка, М. М. Булатова [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 696 с. : ил.

Семінарське заняття 9.

Структура міжнародного олімпійського руху. МОК, НОК, МСФ, НСФ. (2 год.).

План заняття

1. Структура МОК.
2. Президенти МОК.
3. Структура НОК.
4. Структура МСФ та НСФ.

Рекомендована література

1. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.]; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с.
2. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.]; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с. : ил.
3. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 2 / В. Н. Платонов, С. Н. Бубка, М. М. Булатова [и др.]; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 696 с. : ил.

Семінарське заняття 10.

Комплексні міжнародні спортивні змагання (2 год.).

План заняття

1. Континентальні спортивні змагання.
2. Регіональні спортивні змагання.
3. Спортивні змагання за професійною приналежністю.

Рекомендована література

1. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.]; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с.
2. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.]; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с. : ил.

3. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 2 / В. Н. Платонов, С. Н. Бубка, М. М. Булатова [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 696 с. : ил.

Семінарське заняття 11.

Економічні програми олімпійського руху (2 год.).

План заняття

1. Зародження економічної діяльності МОК.
2. Економічні програми МОК.

Рекомендована література

1. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с.
2. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с. : ил.
3. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 2 / В. Н. Платонов, С. Н. Бубка, М. М. Булатова [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 696 с. : ил.

Семінарське заняття 12.

Місце і роль спортсмена в олімпійському спорті (2 год.).

Рекомендована література

1. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с.
2. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с. : ил.
3. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 2 / В. Н. Платонов, С. Н. Бубка, М. М. Булатова [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 696 с. : ил.

Семінарське заняття 13.

Актуальні проблеми сучасного олімпійського руху (2 год.).

Рекомендована література

1. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с.
2. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с. : ил.
3. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 2 / В. Н. Платонов, С. Н. Бубка, М. М. Булатова [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 696 с. : ил.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1 ІСТОРІЯ СПОРТИВНОГО РУХУ		
Тема 1-2. Фізична культура та атлетика Стародавнього Світу (14 год.)	Індивідуальне заняття	5+5+5
Тема 3-4. Національні системи фізичного виховання нового часу. Розвиток міжнародного спортивного руху (12 год.).	Індивідуальне заняття	
Змістовий модуль 2 ІСТОРІЯ ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ		
Тема 5. Олімпійські ігри сучасності (14 год.)	Поточний, семінарське заняття	5+5+5
Тема 6. Актуальні проблеми сучасного олімпійського руху (14 год.)	Поточний, семінарське заняття	
Разом: 54 годин		30 балів

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Історія олімпійського та спортивного руху» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1., 7.2.

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	5 бали
2.	Складання плану реферату	2 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	2 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	8 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титкульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	3 бали
Разом		30 балів

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	26-30	Відмінно
Достатній	20-25	Добре
Середній	10-19	Задовільно
Низький	Менше 5-9	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Історія олімпійського та спортивного руху».

Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

Теми ІНДЗ

1. Фізична культура та спорт, як соціальні явища.
2. Фізична культура країн Стародавнього сходу.
3. Фізична культура та спорт Античної Греції.
4. Олімпійські ігри античного світу, їхня характеристика й історичне значення.
5. Фізична культура Стародавнього Риму.
6. Фізична культура і спорт народів Америки в епоху Середньовіччя.
7. Фізичне виховання в Англії у ХІХ – початку ХХ століття.
8. Розвиток фізичного виховання у Франції у другій половині ХІХ – початку ХХ століття.
9. Шведська гімнастична система.
10. Німецька гімнастична система.
11. Сокільська гімнастична система.
12. Розвиток боксу в Англії.
13. Розвиток крикету в Англії.
14. Розвиток доволно обраного виду спорту.
15. Спроби відродження олімпійської ідеї в Середньовіччі.
16. Діяльність П'єра де Кубертена та відродження Олімпійських ігор.
17. Ігри, що передували відродженню Олімпійських ігор сучасності.
18. Вклад О.Д. Бутовського в справу відродження Олімпійських ігор.
19. Особливості функціонування міжнародних установ в спортивному русі.
20. Загальна характеристика континентальних ігор.
21. Особливості проведення регіональних ігор.
22. Характеристика організації і проведення юнацьких Олімпійських ігор

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Історія олімпійського та спортивного руху» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, 8.2, 8.3.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	8	8
2.	Відвідування семінарських занять	1	13	13
3.	Робота на семінарському занятті	13	130	130
4.	Модульна контрольна робота	25	3	75
5.	Виконання завдання з самостійної роботи	5	6	30
6.	ІНДЗ	30	1	30
Максимальна кількість балів - 278				

Розрахунок: 278:100=2,78

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>
82-89	Добре	B	Дуже добре <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>
75-81		C	Добре <i>В загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок</i>
69-74	Задовільно	D	Задовільно <i>Непогано, але зі значною кількістю недоліків</i>
60-68		E	Достатньо <i>Виконання задовольняє мінімальним критеріям</i>
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно <i>З можливістю повторного складання</i>
1-34		F	Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом</i>

Кожний модуль включає бали за поточну роботу магістранта на семінарських

заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в письмовому вигляді.

Реферативні дослідження, які виконує магістрант за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань магістрантів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint– Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-

пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);

XI. ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Дайте характеристику основним термінам дисципліни “Історія спортивного та олімпійського руху”.
2. Розкрийте особливості розвитку фізичної культури на території Стародавньої Месопотамії.
3. Розкрийте особливості розвитку фізичної культури у Стародавньому Єгипті.
4. Розкрийте особливості розвитку фізичної культури у Стародавній Індії.
5. Розкрийте особливості розвитку фізичної культури у Стародавньому Китаї.
6. Розкрийте особливості формування фізичної культури у Стародавній Греції.
7. Розкрийте особливості розвитку фізичного виховання Стародавнього Китаю.
8. Охарактеризуйте особливості системи фізичного виховання в Англії.
9. Охарактеризуйте роль Т. Арнольда в розвитку фізичного виховання.
10. Обґрунтуйте передумови розвитку спорту в Англії.
11. Визначте особливості розвитку шведської гімнастичної системи.
12. Розкрийте зміст німецької системи гімнастики.
13. Дайте характеристику становленню гімнастики у Франції.
14. Розкрийте особливості розвитку сокільського гімнастичного руху.
15. Визначте особливості організації і проведення Всесокільських зльотів.
16. Охарактеризуйте фізкультурно-спортивну діяльність загальнодержавних спортивних спілок у другій половині XIX ст. – початку XX ст.
17. Охарактеризуйте фізкультурно-спортивну діяльність міжнародних спортивних федерацій у другій половині XIX ст. – початку XX ст.
18. Охарактеризуйте розвиток легкої атлетики, боксу та боротьби у другій половині XIX ст. – початку XX ст.

19. Охарактеризуйте розвиток вело- та мотоспорту у другій половині XIX ст. – початку XX ст.
20. Охарактеризуйте розвиток ковзанярського та санного спорту у другій половині XIX ст. – початку XX ст.
21. Охарактеризуйте розвиток ігрових видів спорту з м'ячем у другій половині XIX ст. – початку XX ст.
22. Охарактеризуйте розвиток плавання та шах у другій половині XIX ст. – початку XX ст.
23. Розкрийте причини виникнення «аматорських» тренувань у другій половині XIX ст.
24. Охарактеризуйте діяльність барона П'єра де Кубертена щодо відродження Олімпійських ігор і створення міжнародного олімпійського руху.
25. Охарактеризуйте передумови виникнення сучасних Олімпійських ігор.
26. Охарактеризуйте перші Олімпійські ігри сучасності та їхнє значення.
27. Охарактеризуйте перший період розвитку олімпійського руху (1896 – 1912 рр.).
28. Охарактеризувати другий період розвитку олімпійського руху (1920 – 1948 рр.).
29. Охарактеризуйте третій період розвитку олімпійського руху (1952 – 1988 рр.).
30. Охарактеризуйте четвертий період розвитку олімпійського руху (1992 – 2014 рр.).
31. Охарактеризуйте розвиток фізичної культури і спорту на території України до 1917 року.
32. Охарактеризуйте розвиток фізичної культури і спорту на території України у 1917-1952 рр.
33. Проаналізуйте участь спортсменів України в складі збірної команди СРСР в Олімпійських іграх.
34. Проаналізуйте участь спортсменів України у складі національної збірної команди в Олімпійських іграх.
35. Визначте перспективи розвитку олімпійського руху в Україні.
36. Охарактеризуйте структуру міжнародної олімпійської системи та дайте характеристику її основним елементам.
37. Дайте характеристику проведенню континентальних ігор.
38. Дайте характеристику проведенню регіональних ігор.
39. Дайте характеристику іграм учнівської молоді.
40. Охарактеризуйте атрибутику та символіку олімпійського руху.
41. Визначте особливості зародження економічної діяльності в олімпійському спорті.
42. Дайте характеристику економічним програмам Міжнародного олімпійського комітету.
43. Дайте характеристику економічним програмам організації та проведення Олімпійських ігор.

44. Охарактеризуйте що собою уявляє олімпійська освіта (визначення, мета, функції та форми впровадження).
45. Дайте характеристику діяльності світових інститутів (установ) олімпійської освіти.
46. Сформулюйте передумови створення та напрями діяльності Міжнародної олімпійської академії.
47. Охарактеризуйте діяльність Олімпійська академія України.
48. Охарактеризуйте передумови створення та напрями діяльності Центру олімпійських досліджень та освіти в Україні.
49. Охарактеризуйте місце та роль спортсменів в олімпійському спорті.
50. Дайте характеристику проблеми допінгу в олімпійському спорті.
51. Охарактеризуйте діяльність структур олімпійського руху відносно розвитку олімпійського спорту та охорони довкілля.
52. Охарактеризуйте взаємовідносини олімпійського спорту і засобів масової інформації.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бубка С. История развития, современное состояние и место олимпийского спорта в обществе / С. Бубка. - К.: Олімпійська література, 2013. – 238 с.
2. Винничук О. Историко-педагогичні аспекти розвитку фізичної культури / О. Винничук. – Тернопіль.: АСТОН, 2001. – 404 с.
3. Голощапов Б. Р. История физической культуры и спорта / Б. Р. Голощапов. – М.: Академия, 2011. – 320 с.
4. Григоревич В.В. Всеобщая история физической культуры и спорта: учеб. пособие для образовательных учреждений высшего профессионального образования, осуществляющих образовательную деятельность по направлению 032100 – Физ.культура / В.В. Григоревич. – Москва: Советский спорт, 2008. – 288 с.
5. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія і практика. Посібник / В.М.Єрмолова. – К.: 2011. – 330с.
6. История физической культуры и спорта: антология / Н. Ю. Мельникова, А. В. Трескин, Г. М. Поликарпова [и др.]. – М.: Русь-Олимп, 2010. – 256 с.

7. Кун Л. Всеобщая история физической культуры и спорта / Л. Кун. – М.: Радуга, 1982. – 400 с.
8. Лабский В. М. Физическая культура и спорт в цивилизациях и эпохах: учебное пособие / В. М. Лабский и др. / Под общ. ред. В, М, Лабского. – Харьков: НТУ «ХПИ», 2005. – 180 с.
9. Олимпийские игры (1896-1972) / М.М. Булатова, С.Н. Бубка, В.Н. Платонов. – К.: Олимпийская литература, 2012. – Т.1. – 496 с.
10. Олимпийские игры (1976-2012) / М.М. Булатова, С.Н. Бубка, В.Н. Платонов. – К.: Олимпийская литература, 2012. – Т.2. – 512 с.
11. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 1 / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 736 с. : ил.
12. Олимпийский спорт . Учебник: в 2 т. Т. 2 / В. Н. Платонов, С. Н. Бубка, М. М. Булатова [и др.] ; ред. В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2009. – 696 с. : ил.
13. Пангелова Н. Є. Історія фізичної культури: навчальний посібник / Н. Є. Ангелова. – 2-ге вид. – К.: Освіта України, 2010. – 239 с.
14. Президенти МОК / за заг. ред. М.М. Булатової. К.: Олімпійська література, 2001. 214 с. (русс., укр.)
15. Філь С. М. Історія фізичної культури: навчальний посібник / С. М. Філь, О. М. Худолій. – Х.: ОВС, 2011. – 160 с.
16. Школа О. М. Історія фізичної культури: навч. посіб. для студ. I курсу / О. М. Школа, В. В. Золочевський. – Х.: Бровін В. А., 2012. – 217 с.

Допоміжна

1. Бубка С.Н. Олімпійське сузір'я України. Тренери / С.Н. Бубка, М.М. Булатова. – Київ: Олімпійська література, 2011.– 128 с.:іл.
2. Бубка С.Н. Олімпійське сузір'я України: Атлети / С.Н. Бубка, М.М. Булатова – Київ: Олімпійська література, 2010.– 166 с.:іл.

3. Булатова М. Громадська діяльність і педагогічна спадщина О. Д. Бутовського // Фізичне виховання в школі. - Київ, 2009. - №03. - С. 32-36.
4. Булатова М. Культурное наследие Древней Греции / М.М. Булатова, С.Н. Бубка. – К.: Олимпийская литература, 2012. – 408 с. – ил.
5. Булатова М.М. XXI зимові Олімпійські ігри. Ванкувер 2010: навчальний посібник / М.Булатова, В.Єрмолова, Д.Белокуров. – Київ: Національний олімпійський комітет України, Олімпійська академія України, 2009.– 60 с.
6. Булатова М.М. Енциклопедія олімпійського спорту в запитаннях і відповідях / М.Булатова. – Київ:Олімпійська література, 2009.– 400 с.:іл.
7. Булатова М.М. I зимові юнацькі Олімпійські ігри. Інсбрук 2012: навчальний посібник/ М.Булатова, В.Єрмолова, Л. Радченко, Я. Щербашин – Київ: Національний олімпійський комітет України, Олімпійська академія України, 2011.– 64 с.
8. Булатова М.М. Ігри XXIX Олімпіади у Пекіні 2008 / М.Булатова, В.Єрмолова, В. Томашевський, Л. Радченко, Я. Щербашин. — К.: Олімпійська література, 2008. — 48 с.
9. Булатова М.М. Ігри XXX Олімпіади. Лондон, 2012: навчальний посібник / М.Булатова, В.Єрмолова, Л. Радченко, Д. Белокуров. – К.: Олімпійська література, 2011. 68 с.
- 10.Булатова М.М. Юнацькі Олімпійські ігри. Сінгапур 2010: навчальний посібник. / М.Булатова, В.Єрмолова, Д. Белокуров, О.Касьяненко. – К.: Національний олімпійський комітет України, 2010.– 68 с.
- 11.Бутовский А. Д. Собрание сочинений:в 4 т.Т. 1.– Киев:Олимпийская литература, 2009.– 336 с.:ил. (укладачі С.Н. Бубка, М.М. Булатова)
- 12.Бутовский А. Д. Собрание сочинений:в 4 т.Т. 2.– Киев:Олимпийская литература, 2009.– 424 с.:ил. (укладачі С.Н. Бубка, М.М. Булатова)
- 13.Бутовский А. Д. Собрание сочинений:в 4 т.Т. 3.– Киев:Олимпийская литература, 2009.– 360 с.:ил. (укладачі С.Н. Бубка, М.М. Булатова)

- 14.Бутовский А. Д. Собрание сочинений: в 4 т. Т. 4. – Киев: Олимпийская литература, 2009. – 450 с.: ил. (укладачі С.Н. Бубка, М.М. Булатова)
- 15.Бутовський О.Д. Вибрані твори / упорядники В.В. Драга, М.Д. Зубалій. – К.: ВАТ «Поліграфкнига», 2007. – 288 с.: іл.
- 16.Вацеба О. Батько українського тіловиховання / Оксана Вацеба // Науковий світ. – 2002. - №10. – С. 8-9.
- 17.Волошин А. На олімпійській хвилі / А.П. Волошин. – К.: «МП Леся», 2008. – 448 с.
- 18.Георгіадіс К. Теоретические основы олимпийского образования / К. Георгіадіс // Наука в олимпийском спорте. – 2007. – №2. – С. 13–16.
- 19.Григорьев А.Е. Физическое воспитание и Олимпийские игры. Краткий исторический очерк / А. Е. Григорьев. – Спб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2000. – 140 с.
- 20.Єрмолова В.М. Олімпійська освіта у школі. Методичний посібник. 2 видання / В.М. Єрмолова - К.: НОК, ОАУ, 2009. – 83 с.
- 21.Золоті зірки українського спорту: Довідково-статистичний збірник. / Укл. В.І. Гавриляка, А.І. Чорноіван, О.В. Василенко – К.: ДКМПСТУ, 2000. – 86 с.
- 22.Золоті сторінки олімпійського спорту України / авт. кол.: В.М. Платонов, М.М. Бака, М. М. Булатова [та ін.] ; ред. І. Федоренко.– Київ: Олімпійська література, 2000.– 192 с.
- 23.Киев – 1913. Первая Российская Олимпиада / С.Н. Бубка, М.М. Булатова. – К.: Олимп. лит., 2013. 232 с.
- 24.Кодекс честі олімпійця України/ Національний олімпійський комітет України, 2006. –12 с.
- 25.Кулик В. Олімпійський у серцях вогонь / В.В. Кулик. – К.: «МП Леся», 2008 – 308 с.

- 26.Лях-Породько О. Українські спортсмени на іграх Олімпіад 1896 – 1912 років / Олексій Лях-Породько. Матеріали XIV Міжн. наук. конгрес «Олімпійськи спорт і спорт для всіх», Київ, 2010. - С. 18.
- 27.Лях-Породько О.О. Сокільський гімнастичний рух в Російській імперії наприкінці XIX - початку XX століття (на матеріалі території сучасної України) дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.01; НУФВСУ.– Київ, 2010.
- 28.Матвеев С. Олимпийское образование от Древней Греции до современности / С. Матвеев, Л. Радченко, Я. Щербашин // Наука в олимпийском спорте. –2007. – №2.– С. 46–53.
- 29.Олімпійська академія України / за заг. ред. М.М. Булатової. К.: Олімпійська література, 2011. 106 с.
- 30.Попеску І.К. Малий античний олімпійський словник. – К.: Олімпійська література, 1999. – 144 с.
- 31.Посібник для спортсменів (Комісія атлетів МОК) // Олімпійська арена. – К. : Бліц-Принт, 2006. – №3–4. – С. 22–38.
- 32.Твій перший олімпійський путівник/ М.М.Булатова, В.М.Єрмолова, Д.В.Бєлокуров; ред. М. М. Булатова.– 3-тє вид., доп.– Київ: Олімпійська література, 2010.– 108 с.
- 33.Художественно-иллюстрированный альбом всероссийской выставки в г. Киеве 1913 г. — 2003. — 400 с.

13. Інформаційні ресурси

1. The LA84 Foundation: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.la84foundation.org>
2. Sports-reference: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.sports-reference.com/olympics/>
3. The International Olympic Committee: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.olympic.org/ioc>

4. International Olympic Academy: [Електронний ресурс] / Режим доступу:
<http://ioa.org.gr/en>
5. International university sports federation: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.fisu.net/en/Summer-Universiades-3490.html>
6. The International Paralympic Committee: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.paralympic.org/TheIPC>
7. International Committee of Sports for the Deaf: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.deaflympics.com/icsd.asp>
8. Special Olympics: [Електронний ресурс] / Режим доступу:
<http://www.specialolympics.org/default.aspx>
9. Національний Олімпійський комітет України: [Електронний ресурс] /
Режим доступу: <http://www.noc-ukr.org/ua/home.html>
10. Олімпійська арена: [Електронний ресурс] / Режим доступу:
<http://www.olimparena.org>